

SILVIA TEODOR LA MOMENT ANIVERSAR



Au trecut trei *quinquennia* de când am sărbătorit o sexagenară care adunase multe realizări, reușise să concilieze știința și viața, să fie o valoroasă cercetătoare și o bună colegă.

Silvia Teodor este un nume de prestigiu, cunoscut între investigatorii unei jumătăți de mileniu din istoria veche a spațiului est-carpatic. Lucrările pe care le-a elaborat cuprind secvențe din istoria geților, interferențele cu lumea greacă, scitică, celtică și bastarnică.

A adus lumină în multe aspecte, ale unei complexe perioade, prin cercetări arheologice și publicarea rezultatelor explorării, prin valorificarea unor materiale din colecțiile muzeelor. Ultimii 15 ani au fost deosebit de rodnici în lucrări de sporită întindere și fundamentare.

Silvia Teodor s-a născut la 15 aprilie 1934 la Dorohoi, unde a urmat cursurile școlii elementare și liceale. Mediul familial, calitatea învățământului din târgul nord-moldovenesc, practicarea unor jocuri sportive de echipă s-au adăugat la calitățile native, pentru o bună pregătire, utilă străbaterii următoarelor etape ale vieții. Studentă a Facultății de Istorie din anul 1952, a optat pentru cercetarea istoriei vechi. A făcut o bună ucenicie de arheolog prin participarea la săpături arheologice pe șantierul de la Traian-Neamț, sub îndrumarea a două personalități care au adus contribuții substanțiale la cunoașterea neoliticului – Hortensia și Vladimir Dumitrescu.

După absolvire a trecut o scurtă perioadă prin activitatea de muzeograf la Fălticeni și apoi la Iași, iar din 1962 s-a consacrat în exclusivitate cercetării.

A participat sau a condus un număr impresionant de șantiere arheologice, între care amintim: Botoșana și Dolhasca, Budeni (jud. Suceava), Arsura, Corni-Huși, Bunești-Averești (jud. Vaslui), Cucorăni, Lozna-Turbărie (jud. Botoșani), Borniș Mălești (jud. Neamț), Poiana și Brăhășești (jud. Galați), Șorogari și Ciurea (jud. Iași), Butuceni, (raionul Orhei, R. Moldova). Teza de doctorat *Civilizația geto-dacică la est de Carpați până în secolul I î.e.n.*, întocmită sub îndrumarea Profesorului M. Petrescu-Dîmbovița, a fost susținută în anul 1981. În teză au fost sintetizate rezultatele propriilor cercetări și a altor colegi, români și străini, au fost formulate considerații istorice.

A efectuat deplasări de documentare în Polonia, Bulgaria, Rusia, Ucraina, Cehia, Slovacia, Germania, Moldova și a participat la conferințe, colocvii și congrese științifice naționale.

O deosebită activitate a desfășurat în cadrul Institutului Național de Tracologie, unde a deținut importante funcții, precum cea de secretară a Filialei Moldova, membră în Consiliul științific al institutului amintit și în

colectivul de redacție al revistei *Thraco-Dacica*. De subliniat faptul că Silvia Teodor a realizat mari lucrări, apreciate sinteze și după aniversarea ca sexagenară. Astfel, lista de lucrări este amplificată: după *Regiunile est-carpătice ale României în secolele V–II î. Hr. Considerații generale și repertoriu arheologic* (București 1999), apoi teza de doctorat elaborată sub îndrumarea acad. M. Petrescu-Dîmbovița, autoarea aduce „la lumină” *Așezarea fortificată traco-getică de la Butuceni, raionul Orhei* (colab. I. T. Niculiță și A. Zancoci, București 2003), și mai ales *Piroboridava. Așezarea geto-dacică de la Poiana* (colab. R. Vulpe, București 2003). Toate trei în colecția „Bibliotheca Thracologica”.

Monografia *Butuceni* este rodul constantelor colaborării cu colegii din spațiul pruto-nistrean, iar *Piroboridava*, finalizată cum arătam mai sus, alături de marele istoric și arheolog Radu Vulpe, valorifică rezultatele multiplelor campanii desfășurate la Poiana pe parcursul a mai mult de șapte decenii – și propriile săpături arheologice – din cea mai cunoscută cetate getică din spațiul est-carpatic. Lucrarea a fost răsplătită cu Premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române pe anul 2003.

Silvia Teodor poate privi înapoi cu mândrie, pentru importante contribuții aduse la cunoașterea istoriei noastre vechi, pentru exemplara colegialitate.

Îi urăm sănătate, mulți ani, pentru a se bucura de copii și nepoți, de însemnatele realizări în câmpul istoriografiei.

SILVIU SANIE

LISTA PUBLICAȚIILOR

Studii și articole

- Șantierul arheologic Hangu-Cetățuia (în colaborare cu D. Teodor), în *Materiale și cercetări arheologice*, VII, 1961, p. 42–43.
- Contribuții la cunoașterea ceramicii din secolele III–II î. e. n. din Moldova, în *SCIV*, 18, 1967, 1, p. 25–45.
- Cercetări arheologice în așezarea din secolele II–III e. n. de la Medeleni, com. Cucorâni, în *Studii și Materiale*, Suceava, I, 1968, p. 37–42.
- Ceramica grecească din Muzeul de istorie a Moldovei (în colaborare cu S. Sanie), în *Arheologia Moldovei*, VI, 1969, p. 56–64.
- Unele date cu privire la cultura geto-dacică în nordul Moldovei în lumina săpăturilor de la Botoșana, în *SCIV*, 20, 1969, 1, p. 33–42.
- Așezarea din secolele III–II î. e. n. de la Șorogari (jud. Iași), în *Arheologia Moldovei*, VI, 1969, p. 321–327.
- Bastarnii pe teritoriul Moldovei, în *Studii și Materiale*, III, Suceava, 1973, p. 37–46.
- Descoperiri de unele dacice pe teritoriul Moldovei în *Terra Nostra*, III, 1973, p. 125–145.
- Cetatea traco-getică de la Arsura, jud. Vaslui, 1964, în *Materiale și cercetări arheologice*, X, 1973, p. 53–60.
- Contribuția cercetărilor arheologice de la Cucorâni, jud. Botoșani la cunoașterea culturii geto-dacice din Moldova în secolele III–II î.e.n., în *Din trecutul județului Botoșani*, 1974, p. 63–77.
- *Le commencement de La Tène dans le nord-est de la Roumanie*, în *Thracia*, III, Serdica, 1974, p. 151–163.
- Săpăturile de la Cucorâni (jud. Botoșani), în *Arheologia Moldovei*, VIII, 1975, p. 121–201.
- O amforă stampilată de la Hârlău (în colaborare cu Stela Cheptea), în *Cercetări Istorice*, VIII, 1977, p. 231–233.
- Agricultură la geto-dacii din Moldova înainte de cucerirea romană, în *Cercetări agronomice în Moldova*, IV, 1978, p. 146–152.
- Săpăturile arheologice de la Budeni, com. Dolhasca, jud. Suceava, în *Suceava*, Anuarul Muzeului județean, V, 1978, p. 142–160.
- Descoperirile arheologice de la Lozna, com. Dersca, jud. Botoșani, în *Hierasus*, 1978, p. 121–140.
- Vestigii din epoca bronzului și prima epocă a fierului de la Botoșana, în *Anuarul Muzeului județean Suceava*, VI, 1979, p. 45–60.
- Descoperirile arheologice de la Lozna, com. Dersca (așezarea hallstättiană), (în colaborare cu P. Șadurschi), în *Materiale și cercetări arheologice*, Oradea, 1979, p. 81–85.
- *A hoard of Iron war at Lozna, Roumania*, în *Archéologické Rozhledy*, XXXI, Praga, 1979, p. 318.
- Considerații privind cultura geto-dacică din Moldova în secolele IV–III î. e. n. (în colaborare cu V. V. Bazarciuc), în *Acta Moldaviae Meridionalis*, I, 1980, p. 57–80.
- Așezarea de epocă La Tène de la Botoșana, jud. Suceava, în *SCIVA*, 31, 1980, 2, p. 181–227.
- *Das Werkzeugdepot von Lozna (Kr. Botoșani)*, în *Dacia*, NS, XXIV, 1980, p. 133–150.
- Așezarea de epocă La Tène de la Lozna, în *Materiale și cercetări arheologice*, XIV, Tulcea, 1980, p. 225–237.
- Așezarea din secolele IV–III î. e. n. de la Huși-Corni, în *Thraco-Dacica*, II, 1981, p. 169–195.
- Descoperirile din prima epocă a fierului de la Lozna-Dealul Morii (în colaborare cu P. Șadurschi), în *Hierasus*, 1981 p. 13–33.

- Depozitul de unelte din fier de la Lozna, jud. Botoșani, în *Noi Tracii*, XI, 94, 1982, p. 4–8.
- Primul Congres Internațional de Thracologie – Sofia, 1972, în *AIIA*, Iași, 1982, p. 644–646.
- Construcțiile din lemn din turbăria de la Lozna, jud. Botoșani, în *Thraco-Dacica*, IV, 1983, 1–2, p. 114–128.
- Contribuții la istoria relațiilor dintre geții est-carpatici și lumea greco-macedoneană, în *Symposia Thracologica*, 1, Craiova, 1983, p. 41.
- Aspecte ale activității meșteșugărești în Dacia est-carpatică până la Buerebista (depozitul de la Oniceni-Neamț), în *Studia Antiqua et Archaeologica*, I, Iași, 1983, p. 94–102.
- Cu privire la relațiile dintre geții est-carpatici și lumea greco-macedoneană, în *Acta Moldaviae Meridionalis*, V–VI, 1983–1984, p. 155–168.
- Descoperirile din epoca La Tène din zona Neamțului, în *Thraco-Dacica*, V, 1984, 1–2, p. 123–137.
- Elemente vest La Tène pe teritoriul est-carpatic, în *Symposia Thracologica*, 3, Constanța, 1985, p. 76–77.
- Un tezaur de monede callatiene din bronz descoperit la Poiana, în *Symposia Thracologica*, 4, Oradea, 1986, p. 47.
- Tezaurul de monede callatiene descoperit la Poiana, jud. Galați (în colaborare cu S. Țau și M. Nicu), în *Thraco-Dacica*, VIII, 1–2, 1987, p. 133–138.
- Cercetările arheologice de la Ciurea, jud. Iași, în *Arheologia Moldovei*, XI, 1987, p. 65–102.
- Elemente celtice pe teritoriul est-carpatic al României, în *Arheologia Moldovei*, XII, 1988, p. 33–51
- Valorificarea moștenirii trecutului poporului român, obiectiv major al cercetărilor arheologice, în *Revista muzeelor și monumentelor*, 2, XVII, 1986, p. 9–10.
- Geții din sudul Moldovei în lumina ultimelor cercetări arheologice, în *Symposia Thracologica*, 6, Piatra Neamț, 1988, p. 83.
- Civilizația geto-dacică la est de Carpați. Considerații topografice, în *Symposia Thracologica*, 7, Tulcea, 1989, p. 115–125.
- Metalurgia fierului la est de Carpați în epoca geto-dacică, în *Thraco-getica*, X, 1990, 1–2, p. 67–74.
- Puncte de vedere asupra relațiilor est-vest în lumea geto-dacică, în *Symposia Thracologica*, 8, Satu Mare, 1990, p. 159.
- Considerații asupra civilizației geto-dacice din zona est-carpatică în a doua jumătate a mileniului I î. e. n., în *Probleme actuale ale istoriei naționale și universale*, Chișinău, Universitas, 1992, p. 48–61.
- Așezarea de epocă La Tène de la Lozna-Hlibicioc, în *Arheologia Moldovei*, XV, 1992, p. 45–70.
- Importuri grecești la Piroboridava, în *Symposia Thracologica*, 9, Băile Herculane, 1992, p. 138.
- Stratigrafia stațiunii arheologice de la Poiana, în *Carpica*, XXIII/1, 1993, p. 115–124.
- Descoperiri monetare din așezarea geto-dacică de la Poiana-Tecuci (în colaborare cu V. Mihailescu-Bîrlița), în *Arheologia Moldovei*, XVI, 1993, p. 121.130.
- La civiltà Geto-Dacica a est dei Carpazi nella secunda metà del primo millennio a. c., în *I Daci*, Milano, 1997, p. 63–69.
- Noi morminte din epoca bronzului descoperite la Poiana-Tecuci, în *Memoria Antiquitatis*, XIX, 1994, p. 201–212.
- Vase din sticlă din așezarea geto-dacică de la Poiana (jud. Galați) (în colaborare cu C. Chiriac), în *Arheologia Moldovei*, XVIII, 1994, p. 183–222.
- Decorul pe vasele borcan geto-dacice, în *Arheologia Moldovei*, XVIII, 1995, p. 17–30.
- Ceramica de import din așezarea geto-dacică de la Poiana (jud. Galați), în *Carpica*, XXV, 1994, p. 73–122.
- La céramique peinte de l' établissement géto-dace de Poiana-Tecuci, în *Thraco-Dacica*, XVI, 1–2, 1995, p. 199–210.
- Objets de parure de Piroboridava, în *The Thracian World at the Crossroads of Civilisations*, I, 1997, p. 391–400.
- Obiecte de port și podoabă din așezarea geto-dacică de la Poiana, jud. Galați, I Fibule, (în colaborare cu Stela Țau), în *Arheologia Moldovei*, XIX, 1996, p. 57–105.
- L'espace est-carpatique aux IV–I siècles av. n. è., în *Actes du XIII Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques*, 3, Bratislava, 1993, p. 275–281.
- Römische Keramik aus der Geto-Dakischer Siedlung von Poiana (Kreis Galați), în *Études sur la céramique romaine et daco-romaine de la Dacie et de la Mésie Inférieure*, Timișoara, I, 1997, p. 3–10.
- Săpăturile de la Butuceni, raionul Orhei din 1993–1994 (în colaborare cu I. T. Niculiță și A. Zancoci), în *Cercetări arheologice în aria nord-tracică*, I, 1995, p. 472–490.
- Săpăturile arheologice de la Butuceni, raionul Orhei, 1995–1996 (în colaborare cu I. T. Niculiță și A. Zancoci), în *Cercetări arheologice în aria nord-tracică*, II, 1997, p. 293–339.
- Oboronitel'nye soorujenia severnyh frakijtev na Butucenskom mysu v I tys. do n. e. în *Nikonii anticnyi mir Severnogo Pricernomorja*, Odessa, 1997, p. 179–182 (colab. cu I. Niculiță și A. Zancoci).
- Corps à éclairer géto-dace, în *Thraco-Dacica*, XX, 1–2, 1999, p. 205–216.
- Așezarea geto-dacică de la Poiana (jud. Galați). Obiecte de port și podoabă II, oglinzi, ace, obiecte din os (în colaborare cu M. Nicu și Stela Țau), în *Arheologia Moldovei*, XX, 2000, p. 43–130.
- Așezarea geto-dacică de la Poiana. Unelte, arme, piese de harnașament și alte obiecte din fier, bronz, lut ars și piatră, (în colaborare cu M. Nicu și Stela Țau), în *Arheologia Moldovei*, XXI, 2001, p. 43–133.
- Relations entre les Géo-Daces de l'est des Carpates et les civilisations voisines, în *Interacademica*, II–III, 2001, p. 109–112.
- Rites et rituels funéraires à Piroboridava, în *Interacademica*, II–III, 2001, p. 113–117.
- Contributions à la connaissance de l'espace d'habitations dans les établissements géto-daciques, în *Interacademica*, IV, 2002, Kiev .

- *Ceramica din așezarea geto-dacică de la Poiana*, în *Arheologia Moldovei*, XXIII–XXIV, 2000, p. 21–182 (colaborare cu M. Nicu).
- *Așezări geto-dacice fortificate la est de Carpați*, în *Interacademica*, V, 2003.
- *Vase și obiecte miniaturale din așezarea geto-dacică de la Poiana* (în colaborare cu M. Nicu), în *Arheologia Moldovei*, XXV, 2002, p. 113–138.
- *Necropola tumulară de la Poiana, jud. Galați*, în *In memoriam Ion Nestor*, Buzău, 2005, p. 129–136.
- *Un fragment de vas Cucuteni B cu semne și simboluri*, Cucuteni 120 – Valori Universale, Iași, 2006, p. 93–114 (în colaborare cu Gh. Lazarovici).
- *Contribuții la cunoașterea spațiului de locuit în așezările geto-dacice*, în *Thracians and Circumpontic World*, II, Chișinău, 2004, p. 366–372.
- *Descoperiri de epocă La Tène la Cucuteni-Cetățuia*, în vol. *Cucuteni Cetățuia. Săpăturile din anii 1961–1966. Monografie arheologică* (BMA, XIV) de M. Petrescu-Dîmbovița și M.-C. Văleanu, Piatra Neamț, 2004, p.
- *Comoara din Bahnă*, în *Forum cultural*, Botoșani, 2008, nr. 1, p. 6–7; nr. 2, p. 10–12; nr. 3, p. 11–15; n. 3–4, p. 9–12. (col. cu P. Șadurschi)

Volume

- *Dépôt d'outils en fer d'époque La Tène de Lozna, dép. de Botoșani*, Inventaria Archaeologica Roumanie, Fascicule 11, Ed. Academiei, 1979 (coautor cu P. Șadurschi).
- *Regiunile est-carpătice ale României în secolele V–II î. Hr. Considerații generale și repertoriu arheologic*, București, 1999, 258 p.
- *Așezarea fortificată traco-getică de la Butuceni, raionul Orhei*, (coautor cu I. T. Niculiță și A. Zanoci), București, 2003, 249 p.
- *Piroboridava. Așezarea geto-dacică de la Poiana*, (coautor cu R. Vulpe), București, 2003, 735 p.

Note și recenzii

- *Relații comerciale ale Daciei cu lumea elenistică și romană*, de Ioan Glodariu, în *Cerc. Ist.* 1, 1974, p. 281–183.
- *Relations between the Autochthonous Population and the Mygratory Populations on the Territory of Romania*, ed. Miron Constantinescu, Șt. Pascu, P. Diaconu, în *AIIA*, XIII, 1976, p. 429–431.
- *Das Brandgräberfeld von Horadt "Kaisergarten" kreis Bernkastel*, de Gustav Mahr și Andrei Miron, în *AIIA*, XX, 1983, p. 164.
- *Monedele geto-dacilor*, de C. Preda, în *AIIA*, XI, 1974, p. 297–301.
- *Thraco-Dacica, I*, București, 1972, în *AIIA*, XIV, 1977, p. 649–650.
- *Studia Thracologica*, de Radu Vulpe, în *AIIA*, XIV, 1977, p. 646–649.
- *Carpica* (Muzeul Județean Bacău), nr. IV, 1971, în *Revista muzeelor*, 6, 1973, p. 558–560.
- *Alba Regia*, XIV, 1980, în *AIIA*, XIV, 1977, p. 640–642.
- *La monnaie romaine chez les Daces Orientaux*, de V. Mihăilescu-Bîrliba, în *AIIA*, XVIII, 1981, p. 765–766.
- *Naselenie Bosporskovo gosudarstvo v VI–II v do. n. e.*, de A. A. Maslenikov, în *AIIA*, XIX, 1982, p. 842.
- *Arhaičeskij Torik Antičnij gorod na severo-vostoke Ponta*, de N. A. Onaiko, în *AIIA*, XIX, 1982, p. 841–842.
- *Civilizația romană la est de Carpați și romanitatea pe teritoriul Moldovei*, de S. Sanie, în *AIIA*, XIX, 1982, p. 689–691.
- *Ceramica traco-getică*, de E. Moscalu, în *AIIA*, XXI, 1984, p. 641.
- *Krasnokuŭkoj Kurgan*, de A. I. Meliukova, în *AIIA*, XXI, 1984, p. 674–675.
- *Corpus of Celtic finds in Hungary, I, Transdanubia, I*, 1987, în *Arheologia Moldovei*, XIII, 1990, p. 250–251.
- *Wezesne fazy Kultury Przeworskiej. Chronologia-Zasiieg-Pawiazonia*, de Teresa Dabrowska, în *Arheologia Moldovei*, XIV, 1991, p. 166–17
- *La Dacie dans le cadre du monde antique (Dacia în cadrul lumii antice)*, de N. Ursulescu, în *Bulletin de Thracologie*, II, 1995, p. 80–81.
- *Dacia răsăriteană în secolele VI–I î. e. n.*, de V. Mihăilescu-Bîrliba, în *Arheologia Moldovei*, XV, 1992, p. 213–214.
- *Zargidava. Cetatea dacică de la Brad*, de V. Ursache, în *Bulletin de Thracologie*, IV, Mangalia, 1998, p. 197–199.
- *Die Poienești Lukaševka Kultur*, de M. Babeș, în *Arheologia Moldovei*, XVIII, 1995, p. 341–343.
- *À travers l'histoire de la culture des Gêto-Daces (Din istoria culturii și religiei geto-dacilor)*, II edition, 1999, de S. Sanie, în *Bulletin de Thracologie*, V, 2000 .
- *Din istoria și religia geto-dacilor*, de S. Sanie, ediția II, în *Arheologia Moldovei*, XXIII–XXIV, 2003, p. 446–447.
- *Mircea Babeș – un reputat savant*, în *Arheologia Moldovei*, XXX, 2007, p. 454–455.
- *Ion Niculiță, repere biografice*, în *Arheologia Moldovei* XXXII, 2009, p. 402–404.
- *Contribuții la Dicționar de istorie veche a României* (ed. D. M. Pippidi), 1976, vocile : Arsura, Botoșana, Cucorăni, și *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României* (ed. C. Preda), București 1994, vol. I.